

DIRECTOR
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
învoială

Unitatea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foale bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Impotriva calomniatorilor

Un comunicat al Capitulului catedral și al protopopilor din eparhia de Cluj-Gherla

Cu adâncă revoltă sufletească am luat cunoștință de incalificabila campanie de presă, pornită și dusă de câteva ziare, împotriva P. S. Sale Episcopului diecezei noastre Dr. IULIU HOSSU, în legătură cu numirea viitorului Mitropolit român unit de Alba-Iulia și Făgăraș. Destabilele campanii care se duc la noi contra bărbaiilor politici și în luptele electorale, se încearcă acum, pentru întâia oară, a se folosi și împotriva unui arhieru al Bisericii noastre, cunoscut, iubit și respectat nu numai de către Clerul și credincioșii Eparhiei de Cluj-Gherla, ci de către toată opinia publică românească.

Noi cari de ani îndelungați suntem colaboratorii P. S. Sale Dr. Iuliu Hossu și cari cunoaștem munca lui neadormită de fiecare zi pentru binele credincioșilor săi și al Patriei, am fost mai dureros atinși de calomniile fără nici un scrupul cari au putut vedea lumina tiparului în câteva ziare zise românești.

În chestiunea alegerii de Mitropolit P. S. Sa Dr. Iuliu Hossu, nu are alt amestec decât acela ce i-l-a dat Sinodul electoral, care l-a candidat în locul al doilea cu 27 voturi, cum a fost candidat tot în locul al doilea și în sinodul electoral care l-a propus în locul prim pe repaosatul Mitropolit Dr. V. Suci. Biserica noastră, clerul, poporul ca și înalții Arhieriei, așteaptă în liniște și cu încredere cuvântul forurilor cari, după Concordat și Regulamentul electoral, aveau să-și spună cuvântul în urma rezultatului Sinodului electoral — când din bun senin începe o campanie rușinoasă pentru presa noastră.

Noi membrii Capitulului Catedral de Cluj-Gherla ne vedem obligați să respingem cu indignare calomniile debitate de oameni iresponsabili împotriva P. S. Sale Dr. Iuliu Hossu. A crescut așa zicând între noi și-i cunoaștem viața și activitatea lui, cu care se mândrește întreaga noastră Biserică, pe teren religios, național și cultural. De 16 ani ori cine-i poate urmări activitatea de fiecare zi, purtând cu înaltă pricepere și cu o inimă de adevărat Părinte, cărna a unei dieceze mari și sărace. Peste trei ani din viața Sa i-a petrecut cercetându-și parohiile până la cele mai mici cătune și vestind pretutindenea cuvântul Domnului. A alergat ori unde s'a ivit o primejdie pentru credință și neam. Nu s'a pus în calea nimănui pentru a-l opri dela vră-o demnitate bisericească. Informația că P. S. Sa ar fi dus la închisoare pe o față bisericească pentru a-și pregăti drumul la Episcopie, e o pură calomnie, căci nu numai noi ci întreaga opinie din Ardeal știe pentru ce a fost deținută aceea față bisericească.

Repaosatul Episcop de Gherla Dr. Vasile Hossu, a cărui memorie a fost deasemenea calomniată, a intrat nu numai în istoria noastră bisericească, ci și în cea națională, ca un reprezentant distins al românismului. E o grozăvie și o impietate aserțiunea că Arhiercul, a cărei memorie o păstrăm cu scumpătate, ar fi murit la vestea intrării în acțiune a României, când moartea lui s'a întâmplat în Ianuarie 1916 și când toți factorii politici din Ardeal cunosc rolul lui Dr. V. Hossu în luptele naționale.

Biserica noastră se mândrește cu toți Arhiericii săi în viață, ca și cu înaintașii lor. În numele colaboratorilor celor mai apropiați al P. S. Sale Dr. Iuliu Hossu, noi respingem în modul cel mai hotărât și cu adâncă repulsiune sufletească

Zarvă cu tâle

Discuțiuni aprinse în jurul numirii mitropolitului nostru — Calomniile revoltătoare — Originile tărăboiului — Așteptăm cuvântul guvernului

(*) Până ieri, caniculă și secetă cumplită. Insuportabilă pentru țărini și... pentru redacții deopotrivă. Se uscă iarba câmpului și se aprind penițele gazetelor.

Așa s'a incins marele foc de vorbe în jurul scaunului mitropolitan din Blaj. Ca din senin. Și curând s'a făcut bobotaia mare. Reporterii au aruncat pe rug vreascuri senzaționale. Escroci și ratași au adus putregaiul calomniei. Curioșii se înghesuie, la spectacol. Oamenii lui Dumnezeu sosesc în urmă, cu apa mângâierilor, cu balsamul dragostei și a credinții curate.

Nu vrem să ne amestecăm în tumult. Nici nu ne vom hărțui cu autorii și participanții. Unii din ei, naivii și curioșii, nu merită dojană. Alții, excrocii și calomniatorii nu-s vrednici de ciustea unei discuțiuni. — Cum am putea sta de vorbă cu șantajistul dela „Credința“, pe fruntea căruia arde încă pecetea Văcăreștilor? — Și ce să discutăm cu un fost preot, care ar fi putut fi cineva, dar din a sa vină, deși pe pământ, este totuși mort deabinelea pentru societate? Ambițiile lui de mult sfârmate, îmbrăcate azi în haină cusută cu falșuri și perfidii, stârnesc doar oroare și milă, ca strigoli. Și de ce n'am îngădui ilariantului nostru Tudor Dominantu să înveselească lumea cu magistrala prostie ocazională: că, adeca, Psf. Al. Nicolescu nu poate fi mitropolit, fiindcă este „călugăr iezuit“?! Sănătos să fie d. Tudor și să mai ghicească și altele la fell!

Nu, de sigur, oricât noroi ar încerca să arunce mâini necurate și neputincioase spre zările înalte unde tronează Vasile Hossu și mitropolitul Vasile Suci, trecuți în slava istoriei românești, nu vor reuși decât să se copere pe ei

încercarea de-a umbri din bun senin o înaltă față arhiericească.

Suntem siguri că opinia sănătoasă a condamnat ca și noi această încercare respingătoare și sub demnitatea presei naționale.

Cluj, din ședința capitulară ținută la 18 Iulie 1935.

Dr. Octavian Domide, prepozit capitular, Ion Agârbiceanu, dr. Victor Bojor, Dioniziu Vaida.

Noi protopopii Eparhiei de Cluj-Gherla, întruniți în consfătuirea de azi, aderăm la protestul de mai sus, considerându-l de al nostru și al întregului cler și popor diecezan.

Asigurăm pe P. S. Sa Episcopul nostru dr. Iuliu Hossu de aceeași dragoste și alipire nestămutată de până acum, ca pe cel mai bun al nostru Părinte, și înfierăm cu ultima indignare mârșava campanie de presă care ne-a lovit mai dureros pe noi colaboratorii P. S. Sale. [Urmează iscăliturile protopopilor.]

înșiși cu nouă rușine. Și orice ar bâigui răutatea lor, nu vor putea clătina dragostea și admirația cu care-l înconjoară astăzi pe Preasf. Iuliu Hossu întreagă Biserica noastră și întreg neamul românesc. — Nu, într'adevăr, aceștia n'au nevoie de apărare. Viața lor e carte deschisă și faptele lor apologie neperitoare.

Totuși, campania mișeliei a stârnit revoltă generală. E firesc doar să te scârbești când treci pe lângă stârvuri. Și, dacă ai dragoste de neam, e firesc să-ți pui, indignat, întrebarea, de ce tolerează statul această industrie a calomniei, care strică însăși sănătatea morală a neamului și care totuși înflorește nestânjenită pe meleagurile noastre?

Și încă o întrebare, merită să lumineze altă față a problemei: cum de s'a iscat această vâlvă gazetărească? Cine poartă vina, că numirea mitropolitului întârzie atât de mult și fără rost? De ce nu se desfășoară lucrurile normale? Este foarte firesc, că lumea își pune aceste întrebări. A așteptat doar liniștită, atâtea luni după alegere. Și numai când întârzierea a început a fi supărătoare, au pornit întrebările și nedumeririle. Dacă s'ar fi făcut complexitatea la timp, nu s'ar fi înregistrat campania supărătoare la care azistăm. Deci, încă odată: cine pune bețe în calea desfășurării normale a lucrurilor?

Unele gazete au afirmat fățiș: guvernul! — Acuză grea, care până astăzi a rămas nedesmințită. Acuză, care se confirmă și prin certitudinea, că Sfântul Scaun n'are nici obiceiul nici interesul unor amănări de acest fel. Iar dacă-i așa, dacă guvernul încearcă să-și ia drepturi pe care nu le are, situația se schimbă cu totul. Iși ia în fața istoriei o grea și odioasă răspundere: aceea de a fi făcut un atentat la libertatea bisericii și de a duce la altar noroiul politicianismului, care a secătuit până acum în măsură atât de dureroasă, vлага bisericii românești ortodoxe. Că nu va reuși este absolut sigur. Dar încercarea însăși, ar fi certificat rușinos.

Chiar de aceea, nici nu vrem să credem așa ceva. Așteptăm să fim lămurii. Biserica noastră întreagă cere răspuns categoric: Se amestecă guvernul în numirea de mitropolit? Dacă da, cu ce drept și de ce? Și împotriva cărula dintre candidații la scaunul nostru mitropolitan ar putea avea vreun motiv de ordin național sau de stat?

Guvernul e dator să dea lămuriri. Le așteptăm întreaga noastră Biserică. În țara tuturor calomniilor și ascunzișurilor, cel puțin guvernul e dator să lucreze și să vorbească pe față și deschis! — Așteptăm!

Nou Kulturkampf în Germania. Blonda Hitleriadă e plină de surprize și de capricii. Când se împacă cu confesiunile creștine, când le prigonește. Face concordat cu Sf. Scaun, și când numai poate, îl calcă.

Așa acum de curând. A pornit, așa din senin, un nou val de prigoană furibundă împotriva catolicismului. De ce mai există asociații catolice? Și presă. De ce catolicii nu se lasă sterilizați, ca boii și claponii disciplinați? — Sunt furioși peste măsură toți Rosenberg-ii nazismului. Atacă și amenință mai ales pe episcopii catolici. — Roma a protestat, în „Osservatore Romano“, foarte energic. Episcopii catolici dau dovadă de eroism neînfricat. Mulțimile credincioase îl susțin. Episcopul din Münster, atacat de către Rosenberg, i-s-a făcut o manifestație de simpatie extraordinară. Ea a lăsat în umbră mare adunarea, nazistă din același oraș, în fața căreia Rosenberg a dat drum mâinii sale doctrinare. În general, congresele și serbările catolice niciodată n-au avut grandoarea și însuflețirea de acum. — Este neîndoielnic, că acest elan catolic va rămâne biruitor. Cu atât mai mult, că acum se cunosc dedesubturile noului val de prigoane: O simplă diversione. Tremură pământul sub nazism. Economia e în plin dezastru. Turburări mari în sânul partidului. Nu e sigur, că nu vom avea o nouă baie de sânge; ca în vara trecută.

Iar dacă va birui catolicismul, d. Roșu dela „Curentul“ va avea prilejul să constate încăodată, că „Sf. Scaun se acomodează“. (24. VII). Așa a făcut doar în Italia: s'a acomodat. Și încă cum: „Triumful fascismului înseamnă de fapt triumful catolicismului“... scrie Dsa. Așa acomodare... face. Dar, procește d. Roșu, „în Germania nu va merge. Fiindcă: nazismul este hipernațional, pe când „catolicismul este antinațional“. Unul va trebui, deci să cedeze. Și anume Roma. Fiindcă, de: „cunoaște“ Dsa „jocul de acomodare al Vaticanului“! — I-am fi recunoscători să ne spună și nouă, de unde îl cunoaște? Și cum a ajuns proroc, fără să fie cioban la Maglavit? Și de ce afirmă că catolicismul este antinațional? Să ne spună, când „s'a acomodat Vaticanul“

cu sacrificarea principiilor sale religioase. S'a împăcat de sigur, totdeauna cu formele trecătoare ale vremelnicei. Dar acestea, chiar după învătătura catolică, nu-s eterne, nici neschim-băcioase.

În concluzie: pe fața întâi a „Curentului“ n'ar trebui să se scrie cu logică și documentare... roșie!

La chestia organizării

— Simple observări ale unui preot dela sate —

S'a scris mult despre trista situație materială a preoșimei noastre. Dar nu s'a făcut nimica. Acum problema se agită din nou. Cu ce sorți de izbândă? Se va vedea. Sigur, e că iar se va înfunda, dacă nu va fi bine pregătită. Trebuie deci discutată cu temel și din toate punctele de vedere. În acest scop îmi permit să fac și eu o seamă de constatări și observări, cari pot fi de folos.

Am luat parte la consfătuirea dela Cluj. Credeam că acolo se vor discuta celea două mari dureri ale noastre: *Salarizarea și pensionarea*. În adevăr este o batjocură salarul cu care e plătit preotul. După 16 ani de școală, se duce bietul de el, plin de însuflețire și idealism, în mijlocul satelor pentru a propovădui credința, cinstea, curățania, hărnicia; pentru a ridica moralul și bunăstarea lor materială. Aici, departe de centrele de cultură, fără comunicație, fără posibilitate de-a urmări mersul lumii, trăind în celea mai primitive condițiuni, se face *tuturor toate*, este *sarea pământului, este lumina* nu numai în celea sufletești ci și în celea materiale. Cu toate acestea... ușlerul ministerului, bucatarul unui internat, are mai mare salariu, decât preotul satului.

Și, în loc să se îndrepte, situația s'a făcut din zi în zi tot mai rea. Fiecare ministru de finanțe, pe spatele ei face economii. S'au perândat multe guverne la cârma țării. Au reformat și au schimbat tot ce-au lăsat înaintașii. Într'un singur lucru au fost toate pe un gând: au lovit și au nedreptățit preoșimea unită. Recordul l-a bătut guvernul Iorga. Atunci

preotul unit primea jumătate cât unul minoritar. Și a rămas neplătit cu lunile, până în ziua de azi. Lovitura era cu atât mai dureroasă, cu cât venia dela un om pe care l-am iubit și în care am crezut; și venia dela un guvern din care făcea parte și președintele Agru-lui nostru. Azi, ce-i drept, salariul se plătește. Dar este adevărată bătăie de joc. Nici vorbă să poată trăi din el o familie preoțească. Și, dată fiind permanenta nesiguranță în care trăim, nici vorba să-și poată clădi pe el un plan de viață și de gospodărie.

Așa știu răsplăti guvernele României munca patriotică a preoșilor noștri. Pe cea din trecut, care a salvat simțirea românească până la adunarea unirii dela Alba-Iulia; ca și pe cea de azi, care se cheltuiește toată pentru înălțarea morală și materială a poporului. — Este împede, că așa nu mai putem trăi. Trebuie să căutăm o scăpare și o ieșire la liman. Trebuie să căutăm toate drumurile pentru a deschide ochii guvernelor și a face să triumfe dreptatea. Dacă, pentru acest scop, sunt necesare consfătuiri, să le ținem. Dar, de sigur, cu păstrarea formelor necesare și cu toată demnitatea.

D'apoi cealaltă mare durere a noastră: *fondul de pensii*? Azi, putem zice că nu-l avem. E atât de mic, încât familia preotului decedat rămâne pe drumuri. — De aceea, fiecare din noi, de-ar trăi cât veacul, nu se desparte de parohie. Își chinuște bătrânețele cu slujbe peste puteri, face liturghie când nu mai poate ceti, ascultă spovedanii când nu mai aude, își târâie junghierile și reumatismele la îngropări și sfințirea apei, de frică să nu-l rămână copiii cerșetori. Și dacă ar vrea să-și trăiască în liniște ultimii ani de viață, cum s'o facă? Din poezie nu poate trăi. — Rău mare, și pentru el și pentru parohie.

Acest rău, iarăși, trebuie vindecat. Este un mare interes bisericesc și național să se rezolve odată această chestiune. Dacă sunt necesare consfătuiri în acest scop, de sigur trebuiesc ținute.

Credeam că acest lucru se va face la „congresul“ dela Cluj. (Eu l-aș fi zis, mai puțin pompos, consfătuire). Nimeni nu s'ar fi

□ □ Foiața „Unirii“ □ □

De dragul adevărului

Răspuns păr. protopop deficient Dr. I. Dăianu de Prof. Dr. Coriolan Suciu

Părintele protopop Dr. Ilie Dăianu dela Cluj, ieșit din ierarhia bisericii greco-catolice se ocupă totuși cu predicțiile de chestiunea succesiunii la scaunul vacant al Mitropoliei dela Blaj.

Aceasta încă n'ar fi nici un rău, numai de s'ar respecta lozinca strămoșilor: Ne quid falsi dicat, ne quid veri dicere non audeat.

Ori, părintele Dăianu, pe lângă toate asigurările de obiectivitate și de lipsă de personalism, date în ultimul său articol („Adevărul“ din 19 Iulie 1935), păcătuiește contra adevărului istoric, fie știind și voind, fie din ignoranță, fie că nu-l mai servește memoria și scrie din fantezie.

Ori care din aceste supoziii ar fi la mijloc, rămâne faptul material, că unele din afirmațiunile părintelui Dăianu calcă alături de adevăr și ca atare se cer rectificate.

Prima smântă a săvârșit-o păr. Dăianu în articolul „Mitropolitul Vasile Suciu“ publicat în nr. 28 din 29 Ianuarie 1935 al ziarului „Universul“.

În acel articol, vorbind despre alegerea de mitropolit din 9 Mai 1918, spunea că: „Toți cei cu sentimente românești (dintre preoșii și protopopii internați și întemnițați) au fost terorizați și siliți (de Apponyi) a se retrage (dela candidare) spre a nu pricinui mai mare rău bisericii. Sub toate măsurile și presiunile de războiu s'a făcut alegerea celor trei candidați“...

Afirmația cu terorizarea celor internați și întemnițați se face pentru a se înțelege, că între aceștia se aflau persoane cari ar fi putut reflecta la înaltul post de mitropolit — și Sfinția Sa nu era între cei din urmă, — dar împrejurările vitrege i-ar fi silit să se retragă.

Această prezentare a lucrurilor îl va îndreptăți să afirme tot în articolul menționat, că „instalându-se consiliul dirigent la Sibiu, se aștepta propunerea spre numire a vicarului ales în locul prim (Dr. Vasile Suciu), deși în presă răsunaseră și altfel de voci, cari cereau o nouă alegere în deplină libertate a stăpânirii românești“.

Înțelegeți că e o pledoarie de Cicero pro domo sua.

Dorința obținerii unei mitre vlădicești îl preocupase de altfel pe păr. protopop și în 1916 — după moartea episcopului de Gherla Dr. Vasile Hossu. În acest scop, la timpul său, a făcut toate diligențele prin episcopul romano-catolic dela Oradea și prin primatele Csernoch dela Strigoniu, dar n'a izbutit, deși n'a fost subsăpat de Cel care avea să fie urmașul

lui Vill Hossu în scaunul episcopesc dela Gherla, — după cum tendențios și calumnios se afirmă în articolul murdar din ziarul pamflet „Credința“ (din 10 Iulie 1935).

Ar fi dorit păr. protopop să poată ajunge la cârja vlădicească și în 1918, dar faptul că era deținut — crede Dsa — i-ar fi contracarat dorințele și posibilitățile.

Aceste dorințe nu l-au părăsit nici în România Mare, mai ales pe timpul primei guvernări averescane, până ce n'a intervenit procesul-verbal dela Indol și anexele lui, cari, după propria mărturisire a păr. Dăianu, l-au mâncat episcopia.

Crede deci păr. Dăianu, că cele hotărâte în sinodul electoral din 9 Mai 1918 s'ar fi putut nimici, și s'ar fi putut ține un nou sinod, în fața căruia să se fi prezentat cu șanse de reușită, deși lumea nu uitase încă lamentală sa apărare din punct de vedere național, când cu procesul întemnițării sale.

De aceea, afirmația despre vocile de presă prin cari se cerea o nouă alegere, pare a fi ecoul celor plasate ori inspirate în presă tocmai de cel interesat, pentru a se putea prevala de ele, în râvna sa pentru vlădicie.

Afirmația aceasta revine în altă formă și în articolul Dsale „Guvernul și Vaticanul în chestia Mitropoliei dela Blaj“ publicat în „Adevărul“ din 12 Iulie 1935, unde, vorbind despre alegerea regretatului mitropolit Dr. Vasile Suciu de prim candidat pentru scaunul

putut supăra și nu ne-ar fi putut împiedeca să discutăm aceste probleme de existență. — Dar socoteala mea de-acasă, nu s'a potrivit cu ceea ce s'a petrecut la Cluj. Acolo a fost, ceea ce a scris „Unirea”: un *spectacol trist*. Mă miră că unii frați s'au supărat pentru asta. Fiindcă aievea așa a fost: spectacol trist. O mulțime de preoți, sosiți din toate părțile provinciei noastre bisericesti aleargă spre seminarul teologic. Aici ușile zăvorâte. Tineri postați la colțuri îndrumă *preoțimea*, spre noul palat al camerei de comerț, unde, zic se va ține congresul. De aici îndrumare spre vechiul palat. Vin și preoții din Cluj, cari anunță, că congresul e oprit. Unii preoți se agită. Alții sunt triști. Vre-o câțiva înfricați, mai ales când un ziarist — glumind — spune că a fost rugată comendarea pieții să ne evacueze. Cei mai bărbătoși totuși se intrunesc. Să ține o ședință, cu vorbitori mulți. Dar nu se discută chestiile, cari ne rod existența, ci marea lor problemă este: dacă trebuie să se aleagă un comitet nou, ori să rămână celce ne-a convocat la Cluj.

După ce am ascultat pe unii vorbind de câte 5—6 ori, că trebuie ales alt comitet, pe alții aducând nume de persoane, cari ar trebui puse în fruntea comitetului, mi-s'a părut că noi vrem organizare de dragul organizării. Că vrem comitet, ca să avem și noi comitet. Mi-s'a părut că vrem să înființăm o nouă asociație, un *Agru*, și nu ne gândim serios la cauzele cari ne dor. — M'am retras din întrunire. Nu era ceea ce am așteptat.

Nu învinuiesc pe nimeni pentru ceea ce s'a întâmplat. Este firesc însă, că după așa rezultat, unii și-au pus întrebarea, dacă au rost astfel de consfătuiri? În tot cazul, dacă e să se mai țină, ele trebuiesc altfel pregătite. Să se discute în ele cele două mari probleme de existență ale noastre: salariul și pensiunea, spre a se vedea dacă, pentru soluționarea lor mulțumitoare, e nevoie de organizare nouă, ori doară ele pot fi mai bine rezolvate prin formele și cadrele firești pe care le avem. Chestiune, care rămâne încă deschisă.

Un preot.

Infrângere recunoscută. „Osservatore Romano” din 5 Iulie face cunoscut un interesant articol al ziarului bolșevic „Pravda”. Oficiosul roșu mărturisește deschis, că propaganda antireligioasă, în fabrici și kolhoz-uri este insuficientă și „ineficace față de acțiunea subversivă și antisovietică a sectelor religioase”. Secte cari în Asia sunt păgâne, în Rusia Europeană creștine. Răsunet mare are activitatea lor mai ales în mijlocul tinerimii. Mai mult: înșiși directorii fabricelor sunt contra propagandei ateiste, pe motiv că muncitorii cari cred în Dumnezeu sunt mai buni și mai de încredere.

Concluzia organului bolșevic este: falimentul propagandei antireligioase. Consecințele cari ar fi de tras din aceste constatări, pentru o minte sănătoasă, sunt clare. Ar trebui încetată această propagandă falită și lăsați oameii să creadă în Dumnezeu. Dar, vedeți, comunismul răstoarnă toate „instituțiile burgheze”. Între ele, de sigur, și logica. De aceea Pravda din constatarea infrângerii scoate învățătura: propaganda trebuie sporită! Probabil pentru că infrângerea finală să fie deplină. Cum va fi fără îndolală. Dezastrul material și moral al iadului roșu este de pe acum aproape definitiv!

Știri mărunte

Concordat între Vatican și Iugoslavia. Situația de drept a bisericii din Iugoslavia este până azi cât se poate de complicată. Pentru diferitele regiuni ale țării sunt și alte legi în vigoare. Dintru început s'a simțit, deci, nevoia unificării și pe acest teren. Încă în 1922 guvernul sârbesc a instituit o comisiune specială pentru a studia problema. În 1925 au început tratativele cu Sf. Scaun. Acum, de abia, ele au ajuns la sfârșit. Textul unui concordat, care reglementează în mod unitar situația Bisericii catolice din toate teritoriile jugoslave, este gata și deplin mulțumitoare pentru ambele puteri contractante. Îscălirea lui se va face în curând.

Pomenirea regelui Ferdinand în Italia. Implinindu-se 8 ani dela săvârșirea regelui Ferdinand I. al României, un requiem solemn s'a oficiat pentru odihna sufletului lui nobil în catedrala istorică a mănăstirii Benedictinilor dela Monte Cassino. — Familia regală română, se știe, face parte din binefăcătorii mănăstirii. Pe zidul criptei în care doarme sf. Benedict, se găsesc și stemele regilor noștri Carol I. și Carol II, dania cărui a fost făcută în amintirea părintelui, regele Ferdinand cel Leal. — La requiem a asistat și personalul legațiunii noastre de pe lângă Sf. Scaun, în frunte cu d. ministru Ion Aurel Vasiliu, care a remis abatelui mănăstirii, ep. Diamare, insigniile ordinului „Coroana României” cu gradul de mare cruce, conferit proprio motu de către M. S. Regele Carol II. A fost decorat și starețul mănăstirii, cu acelaș ordin, în gradul de comandor, iar arhivarul vestitei biblioteci a mănăstirii, în gradul de ofițer.

Vaticanul și Franța. Tot mai multe semne arată, că „șica mare a Bisericii revine la vechile sentimente de pace și iubire față Mama sa. Grandioasele serbări cari au încheiat Anul Sfânt, la Lourdes, ne-au arătat o Franță cu totul deosebită de cea de-acum câteva decenii. Un gest simbolic al Vaticanului vine acum să confirme oficial această schimbare a vremilor. Papa a conferit Președintelui republicii franceze, d. lui Lebrun, „Ordinul suprem al lui Hristos”, în gradul de Cavaler. „Osservatore Romano”, din 11 Iulie c. într'un articol avântat, scoate în evidență însemnătatea istorică a acestei înalte distincțiuni.

Sfințirea bisericii din Costești. În locul bisericii din Costești-Argeș, care s'a făcut cenușă, în chip atât de tragic, în Vinerea Mare a anului 1934, s'a ridicat prin danii publice un nou și prea frumos locaș de închinare. Duminecă, în 21 crt. el a fost închinat Domnului, cu pompă neobișnuită. Slujba a săvârșit-o Patriarhul Miron, cu mare sobor de arhierii și preoți, în prezența M. S. Regelui și a reprezentanților guvernului.

Rosenberg la Index. E vorba de doctrinarul Hitlerismului, faimosul autor al și mai faimosului „mit al veacului XX”. — Congre-

mitropolită, pâr. Dăianu spune că: „Nu trebuie să pierdem din vedere, că atunci Vasile Suciu era vicarul capitular al mitropoliei, deci deținătorul puterilor administrative ale eparhiei. — Cu toate acestea, sau mai bine, tocmai pentru acestea, și pentru faptul că alegerea s'a săvârșit sub regim de răboiu, când anume preoți fruntași erau internați și admiși numai sub pază polițienească să la parte la alegere, cum eram și subsemnatul, s'a pus în discuție validitatea alegerii, — și — după schimbarea norocoasă a lucrurilor, după întregirea neamului, s'a cerut alegere nouă”.

Veți înțelege cine a cerut alegere nouă și pentru care motive. — O altă afirmație hazardată este aceea privitor la *intențiunea mitropolitului Suciu de a se retrage* înainte de confirmare, și că i-ar fi impus „politicianii”, adevădații dnii Maniu, Vaida și soții, contra voinții sale. În articolul din „Universul” se spunea: „Însuși alesul dându-și seamă de boala sa — diabetul se declarase, — voia hotărât să se retragă, însă politicianii au pus toate stăruințele lor spre a-l determina să accepte, ducându-l la clinicele din Cluj, unde i s'a făcut o nouă diagnoză și s'a constatat că diabetul e de ordin „benign” — Astfel numirea s'a făcut... iar în „Adevărul” pâr. Dăianu repetă acelaș lucru, în altă haină: „Alesul în primul loc însă era susținut de puternicii politicii ardeleni și a fost confirmat, chiar contra voinții sale, care-și dădu seama în urmă de boala sa,

incurabilă, și voia să se retragă. A rămas însă ca să plătească cu lungi și crunte suferințe truștești și sufletesti acest gest, pe care desigur l-a regretat.

Te întrebi, vreau să fie aceste afirmații tendențioase o răsbunare postumă pentru anumite neplăceri suferite de pâr. Dăianu în timpul păstoririi regretatului mitropolit Suciu?

N'ar trebui să se uite adagiul: De mortuis nihil, nisi bene. Fie de ajuns, că să calomniază cel viu.

Tot alături de adevăr pășește pâr. D. și când relatează felul cum s'a alcătuit *ternarul* în urma alegerii din 9 Mai 1918. Deși martor ocular, părintele Dăianu pervertește adevărul. Dsa afirma în „Universul” că „*cel trei candidați au fost proclamați în ordinea această: Dr. Vasile Suciu* rectorul seminarului și vicar, *Dr. Val. Traian Frențiu* episcop al Lugojului și *Dr. Alexandru Nicolescu*, profesor de teologie actualul episcop al Lugojului”.

Asupra greșelii făcută voluntar sau involuntar de pâr. Dăianu, s'a atras atențiunea în articolul „*Cum s'a făcut alegerea de Mitropolit în 1918*”, publicat în ziarul „Patria” nr. 62 din 3 Martie 1935. Se amintea acolo, că după relatările ziarului „Unirea” dela Blaj, (nr. 30 din 14 Mai 1918).

La votarea din 9 Mai 1918, rezultatul a fost următorul: *Dr. Vasile Suciu*, vicar capitular 74 voturi, *Dr. Iuliu Hossu* episcopul

Gherlei 58 voturi, *Dr. Traian Valeriu Frențiu*, episcopul Lugojului 49 voturi, *Dr. Alexandru Nicolescu* canonic Blaj 17 voturi, *Dr. Octavian Domide* canonic Gherla 1 vot, *Dr. Petru Fabian* canonic Gherla 1 vot, *Dr. Demetriu Radu* episcopul Orășii 1 vot¹⁾, un vot; fiind scris pe el numai simplu Hossu s'a anulat. — Episcopul Radu în calitate de preș. al sinodului electoral constatând rezultatul, a declarat des'gnați pentru *ternarul de candidare* ce urma să se înalteze regelui Carol (al Ungariei) pe: *Dr. Vasile Suciu*, *Dr. Iuliu Hossu* și *Dr. Traian V. Frențiu*.

Cu toate acestea pâr. D. perseverează în prezentarea falsă a alcătuirii *ternarului* în 1918, acum însă în altă ipostază, deoarece a uitat ce-a plâzmuit în Ian. 1935 în „Universul”.

Căci iată ce spune în articolul menționat din „Adevărul”: „Ultima alegere de mitropolit sub regimul ungar a fost acela care l'a candidat pe răposatul Vasile Suciu, în Mai 1918. Atunci în al doilea loc a fost candidat Alexandru Nicolescu, actualul episcop al Lugojului — pe atunci canonic în Blaj, iar în al treilea loc a fost P. S. Traian Valeriu Frențiu, actualul episcop din Oradea, pe atunci episcop de Lugoj”. Iar mai departe: „De remarcat, că (în 1935) primul candidat este acelaș, care la 1918 fusese al doilea candidat”.

De ce acest galimatias? când al doilea,

¹⁾ Episcopul Radu renunțase, pâr. Dăianu a ținut totuși să-i dec. votul său.

gația Sf. Oficiu, în 17 Iulie 1935, a trecut în indicele cărților oprite și noua lucrare a matorului nazist, care are titlul: »An die Dunkel-männer unserer Zeit. Eine Antwort auf die Angriffe gegen den Mythos des 20. Jahrhunderts«.

Pe drumuri apostolice. Prin *Valea Caldă*, în hotarul Clujului, trăiesc resirate vreo 35 familii de creștini. N'au visat vreodată să vadă, în risipirea lor, față de vladică. Cu atât mai mare le-a fost bucuria, la sărbătoarea sf. proroc Ilie, când i-a cercetat bunul lor arhieru. Psf. *Iuliu* al Clujului. Cu atât mai caldă și mai însuflețită a fost și primirea ce au ținut să facă Păstorului lor mare, împreună cu credincioșii din Apahida și Sânicoadă. Ziua va rămâne pentru ei neuitată. Intocmai ca și îndemnul apostolice pe care le-a dat arhierul într'o predică admirabilă.

Agru la Șopteriu. Duminică, 21 Iulie, a avut loc la Șopteriu sfințirea steagului organizației parohiale și o reușită serbare agristă. Atât ceremonialul sfințirii cât și serbarea le-a condus Păr. *Canonic George Dănilă*, președintele organizației arhidiecezane. S'a relevat prezența multor agrisți din împrejurimi. Dovadă că se muncește frumos în acelea părți, și că idealurile Agrului pot să fie accesibile tuturor.

Misiuni la Șărmaș. Cele 245 sfinte cuminecări cari au încununat misiunile din modesta parohie *Șărmaș*, arată că terenul a fost bine preparat, și că Păr. profesor *Dr. Septimiu Iodoran*, le-a condus cu pricepere și avânt apostolicesc.

Locale. Duminică viitoare, a șaptea după Rusalii, va predica în catedrală păr. *Dr. Leon Sârbu*, spiritual Seminarial.

— Luni, în 22 Iulie c. s'a prăznuț, cu pompa cuvenită, *onomastica M. S. Regina Marta*. Un Te-Deum solemn s'a ținut din acest prilej, în biserica noastră catedrală. A pontificat Păr. *Dr. Victor Macaveiu*, vicarul capitular al arhidiecezei, în mijlocul unui strălucit sobor de preoți. S'au înălțat rugăciuni pentru sănătatea reginei sărbătorite și pentru prosperarea întregii case domnitore.

† *Elena Dredean, n. Erdős*, preteasă văduvă, a trecut la cele veșnice în 18 Iulie 1935, în anul 70 al vieții și 23 al văduviei sale. — Odihnească în pace!

când al treilea, în realitate al patrulea și de ce sistematică suprimare a P. P. S. *Dr. Iuliu Hossu*, care în realitate a fost în 1918 al doilea candidat, cu 58 respective 59 voturi?

Dacă Preasfințitul episcop *Dr. Iuliu Hossu* este suprimat din ternar de către păr. *Dăianu* într'u cât privește alegerea din 1918, la alegerea din 1935 i-se reduc numai voturile, dela 27 la 22. În schimb păr. protopop deficient regretă (cu câtă sinceritate?), că n'are nici o legătură cu zările, care au stârnit polemica în jurul viitorului mitropolit al Blajului și în cari a fost terfelit și calomniat P. P. S. episcopul *Dr. Iuliu Hossu*, ponegrită biserica noastră și insultat chiar și Sfântul Scaun dela Roma, prin pene mercenare, mânuite de escroc și pușcăriași.

Părintele protopop *Dăianu*, ajuns deficient fără voia sa, deși în deplinătatea facultăților sale fizice și intelectuale, ar face bine să-și stăpânească ranchiunile, atât față de cel viu cât și față de cel trecut în împărăția dreptilor, și să nu pășească pe arenă ca un erou imaculat, nici să surprindă buna credință a unor corespondenți de ziare (cazul *Gonza*, dela „Naționalul Nou“), — tocmai Sfinția sa.

Telefonul „Unirii“

P. Reghin. Am fost în clar cu situația din prima clipă. Acum avem și informațiuni precise. — Scrisoarea preoților cari au ținut să-și descarte asupra »Unirii« focul și necazul pentru nereușita congresului dela Cluj, e departe de a fi opera tuturor celor cari au iscălit-o. Cei mai mulți au semnat fără să citească. Așa, pe încredere. Dacă i-ar vedea textul și... stilul, de sigur că s'ar lepăda de ea cu toate mâinile. Totuși răspunzători sunt cu toți. Noi nu cunoaștem pe autori și nu puteam face deosebiri între semnatori. — Cum nu vrem să facem nici de-acum înainte și nu suntem curioși nici de descifrarea numerelor nelegibile de pe zăpis. Am arătat ade-vărul și cu asta — basta! Am închis incidentul.

G. București. Are, de sigur, dreptate, d. Ciocardia dela »Universul«. Felul cum s'a înscenat și cum caută să se exploateze »pretinsa minune dela Manglavit« este »un rușinos document al timpului... cea mai cutezătoare și mai nesocotită injurie adusă religiei.« Așa este, fără îndoială. Totuși... Ne pare rău, că-i așa. Era fain de tot așa cum se ticluise istoria. Adaptată de mediul românesc în toată privința. Că doar în toate poveștile noastre umblă Dumnezeu pe pământ. Ce-i drept, nu singur, ci cu sf. Petru. Și nu are aripi, ca la Manglavit. Dar, de, pe vremea poveștilor... nu erau avioane. Și-apoi, dacă odată vine Dumnezeu la noi, cu cine să stea de vorbă? Cu Vasilescu și Călătorescu? Numai cu un cioban se putea. Că noi neam de ciobani am fost, de când ne-am prăsit pe aceste plaiuri! — Tot așa de autohtonă este și partea a doua filmului: rolul precucernicilor preoți. Nu era firesc să facă ce au făcut? Adeva: »Personal, ducându-ne acolo și verificând lucrurile, ne-am convins că faptul arătării lui Dumnezeu a fost ceva real«. Da păgân mai e d. C. dacă nici după această patalamă oficială nu crede minunea. Face foarte rău. Strică o poezie care începuse atât de frumos. Și atât de promițător! Inchipuiri-vă: zeci de mii de peșterii cucernici, în toate zilele! Măicuță-mamă, câte botezuri în »balta sfântă« găsită de cioban, câte paraclise și cetanii, câte masle și acatiste! Acum, toate se vor duce pe valea... Maglavitului. Numai și numai fiindcă d. C. nu lasă ciobanii și autoritățile să facă minuni și să le certifice oficial. Poate că ar fi fost așa ceva ca »un spectacol de bălcu și o insultă la adresa lui Dumnezeu! Dar s'ar fi ridicat biserica Madona-Dudu și s'ar fi fost stabilit un permanent »motiv de regenerare«, cât a moralei, cât a antereelor! — Păcat! Prea e hain d. Ciocardia!

R. Huedin. Am căutat și am aflat. — Intr'adevăr, »Revista Economică« din 6 Iulie publică decizia No. 544, adusă de secția I a Inaltei Curți de casație la 20 Martie 1935, în sensul căreia bisericele nu pot beneficia de favorurile legii pentru lichidarea datoriilor. Motivarea Curții e cea cunoscută: parohiile au personalitate juridică în puterea legii. Sunt, în consecință, persoane juridice de drept public. Dar după lichidarea datoriilor din 7 Aprilie 1934, beneficiază de o reducere a datoriilor numai persoanele publice de drept privat. Argumentarea este, fără îndoială, clară. Totuși, nedreptatea ce se face bisericilor este evidentă. Tocmai din acest motiv unele Tribunale au dat legii interpretare favorabilă bisericilor. Din același motiv, al echității și dreptății necontestate, susținem, chiar și după această decizie a Casației — valabilă, ca toate deciziile ei numai în cazul judecat — că lucrurile nu pot rămâne într'atâtă. Trebuie provocată o nouă decizie a Casației, care nu poate nesocoti declarațiile făcute de către guvern, oficial de pe banca ministerială, cu prilejul votării legii și cari, în consecință, sunt interpretarea ei autentică. — Dacă însă Casația va rămâne la punctul de vedere din decizia de mai sus, nu mai e nici o altă cale, decât modificarea legii!

Școala Normală greco-catolică de fete, BLAJ

Condiții de primire

La Școala normală de fete, Blaj pe anul 1935—1936

În clasa IV normală vor fi primite eleve cari au reușit la examenul de clasa III liceu, gimnaz sau școala normală de fete.

Înscrierea se face până la 31 August a. c. la Direcțiunea Școlii Normale de fete, cu cerere timbrată.

Cererile de înscriere vor fi semnate de reprezentantul legal al candidatei, cu arătarea profesiei și locuința subscritorului.

La cerere se vor anexa:

1. Extraxul de naștere și botez.
2. Act de vaccină.
3. Certificat dela primărie, prin care se dovedește, că e fiica unui cetățean român.
4. Certificat de studii. Purtarea candidatei, notificată în certificatul de studii, va fi cel puțin »bună«.
5. Certificat dela perceptorul fiscal respectiv, în care se vor arăta amănunțit dările către stat, județ și comună, ce le plătește reprezentantul legal. Acest certificat este vizat de Administrația financiară.

6. Un certificat dela primărie, prin care să se arate amănunțit numărul copiilor și vâr-

Tipografia Seminarului Teologic gr.-cat. Blaj

sta fiecăruia, cum și averea reprezentantului legal.

7. Un certificat dela primărie sau autoritatea la care servește sau a servit tatăl — dacă e funcționar de stat, județ sau comună. În acest certificat se vor arăta serviciile civile sau militare aduse statului în anii serviți.

Eleve schioape, gângave sau cu alt defect fizic, nu pot fi primite. (Cap. XXI, art. 452).

În clasa V-a normală. În acest an se vor primi eleve și în clasa V-a normală. Dacă numărul concurenților va fi prea mare, vor face toate examen de admitere din l. română, matematici (scris și verbal) din materialul clasei III resp. IV-a. Elevele cari intră pentru prima dată în această școală în primele ore după începutul cursurilor vor fi examinate din vioră, ținut la războiu în 2 ițe, deci să știe arăta un rezultat satisfăcător.

Examenele de corigență și integrale se țin în 5 Septembrie dimineața, la ora 8. Elevele cari vor întârzia dela această dată nu vor putea fi examinate fără aprobare superioară a acestei direcțiuni*.

Înscrierile se fac în 13 și 14 Septembrie, iar cursurile încep în ziua de 15 Septembrie dimineața, la ora 8, deci în 14 Sept. seara fiecare elevă să fie în institut.

Neprezentarea la sus numita oră aduce cu sine sancțiuni: ca ore nemotivate și altele.

Taxe școlare: Lei 200 — Taxă de înscriere; Lei 200 — taxă de construcție; Lei 1500 — taxă de frecvență; Lei 100 — pentru stricăciuni și medic. Total 2000 Lei. Taxele se achită: la înscriere Lei 1400 — iar la întoarcerea din vacanța Crăciunului Lei 600 —.

Toate elevele normaliste sunt obligate să aibă 2—3 bluze albe uniforme și costum național. Acelor eleve, cari nu le aduc aceste cu sine, le va procura școala pe spesele fiecăreia, sau le va transforma școala dacă nu vor fi confecționate conform prescrierilor.

Fiecare elevă trebuie să aducă un kg. lână albă spălată și scărmanată, pentru funcționarea în regulă a atelierului de vopsitorie și țesătorie a școlii.

În puterea legii în vigoare (Cap. XXI, art. 442) nici o elevă nu poate fi înscrisă la Școala Normală decât ca elevă a internatului. »Școlile Normale sunt internate« (Cap. XXI, art. 242). În anii trecuți elevele cari aveau părinți în localitate au fost primite ca eleve externe. În anul școlar actual nici acestea nu vor fi înscrise din partea direcțiunii fără un ordin superior.

Elevele școlii noastre normale vor fi în »Internatul școlilor secundare gr.-cat. din Blaj« ale cărui condiții de primire se publică separat din partea Direcțiunii acelu Internat.

Examenele de admitere se țin în 10 Sept. dimineața la ora 8.

Direcțiunea

TURNATORIE DE CLOPOTE

FRITZ KAUNTZ

foșt

SOHIEB & KAUNTZ
Sibiu — Str. Morilor 2

Livrează clopote de biserică pe garanție de ani îndelungași, turnate din material de prima calitate ca înainte de războiu, executate în mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile, asigură o muncă ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale!

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă